

Lausuntopyyntö Pohjois-Karjalan maakuntakaava, 2. vaiheen kaavaehdotuksesta

Kunnanhallitus 12.06.2023 § 95

Valmistelija

kunnanjohtaja Marjut Ahokas, marjut.ahokas@ilomantsi.fi.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto pyytää Ilomantsin kunnalta kirjallista lausuntoa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Maakuntakaava 2040, 2. vaiheen (energia ja maisemat) laatiminen on tullut ajankohtaiseksi erityisesti käynnissä olevan energiakriisin myötä- Puhtaan uusiutuvan energian kysyntä lisääntyy sekä kotitalouksissa että teollisuudessa, ja esimerkiksi vetytalous tarvitsee runsaasti uutta energiaa. Vihreä siirtymä ja energiaomavaraisuuden kasvattaminen toimivat vahvoina ajureina koko yhteiskunnassa. Energiaratkaisut vaativat myös maankäytön osalta selvityksiä, vaihtoehtojen tarkastelua sekä laajaa vaikutusten arviointia.

Vaikka uusiutuvan energian osuus Pohjois-Karjalan kokonaisen energiankäytöstä on peräti 71 %, on maakunnalla myös haasteita; esimerkiksi sähkönsiirtoverkot ovat jo tällä hetkellä äärirajoilla. Pohjois-Karjala tarvitsee pikaisesti investointipäätöksiä sähkönsiirtoverkon vahvistamiseen. Toisaalta Itä-Suomella on esteitä tuulivoimatuotannon käynnistämisessä ja mahdollisuuksia aurinkoenergian hyödyntämisessä.

Maakuntakaava 2040, 2. vaihe sisältää myös maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja pohjavesialueiden tarkastelun. Maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita on kokonaisuutena edellisen kerran käsitelty Pohjois-Karjalan 3. vaihemaakuntakaavassa, joka laadittiin vuosina 2010-2013. Pohjois-Karjalan maisema-alueiden erityispiirteitä ovat esimerkiksi vaarakarjalainen viljelymaisema ja vaaralakiasutukset sekä järvenlaskuympäristöt, joiden arvo perustuu muun muassa kulttuurivaikutteiseen luontoon, hoidettuun viljelymaisemaan ja perinteiseen rakennuskantaan.

Pohjois-Karjalan maakunnassa vedenhankinta perustuu pohjaveteen, ja maakunnassa on 341 pohjavesialuetta. Maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 28 §:n sisältövaatimuksen mukaan kaikki yhdyskuntien ja teollisuuden raakavesihuollon kannalta tärkeät pohja- ja pintavesialueet on osoitettava maakuntakaavassa.

[Tässä linkki Maakuntakaava 2040, 2. vaihe - Pohjois-Karjalan maakuntaliitto](#)

Esittelijä

Kunnanjohtaja Ahokas Marjut

Päätösehdotus

Ilomantsin kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta seuraavaa:

1. Ilomantsin kunta pitää maakuntakaava 2040, 2. vaiheen tarkasteluun otettua "Energia ja maisemat" -kokonaisuutta hyvänä ja erittäin ajankohtaisena sähkönsiirtoverkon investointien kiirehtimiseksi, energiaomavaraisuuden parantamiseksi ja vihreän siirtymän

vauhdittamiseksi sekä energiantuotannon tarvitseman rakentamisen sovittamiseksi osaksi ympäristöä. Maakunnan arvokkaiden maisema-alueiden sekä pohjavesialueiden päivittäminen sopivat hyvin maakuntakaavan 2. vaiheen kokonaisuuteen.

2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman luonnos tuo hyvin esille sekä yksittäisten kansalaisten että viranomaisten osallistumismenettelyt ja kaavan laadinnan etenemisestä tiedottamisen sekä vaikutusten arvioinnin ja kaavoituksen vaiheet aikatauluineen.

Päätös Hyväksyttiin.

Toimenpiteitä varten ja tiedoksi

1. kirjaamo@pohjois-karjala.fi

Kunnanhallitus 20.01.2025 § 11
273/00.01.02.03/2023

Valmistelija kunnanjohtaja Marjut Ahokas, marjut.ahokas@ilomantsi.fi.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto laatii parhaillaan maankäyttö- ja rakennuslain 27 § mukaista maakuntakaavaa. Pohjois-Karjalan maakuntahallitus on kokouksessaan 16.12.2024 päättänyt asettaa Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 2.vaiheen kaavaehdotuksen lausunnolle 18.12.2024 – 3.2.2025 väliseksi ajaksi maankäyttö- ja rakennusasetuksen 13 § mukaisesti. Lausunnot on annettava viimeistään 3.2.2025 mennessä.

Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaavan tavoitteena on vastata Pohjois-Karjalan maankäytön tulevien vuosien haasteeseen erityisesti puhtaan uusiutuvan energian tuotannon, käytön ja jakelun edistämiseksi sekä maisema- ja pohjavesialueiden saattamiseksi ajan tasalle.

Kaavaehdotusta on syksyn 2024 aikana käsitelty kaavatyöryhmissä ja esitelty kuntajohtajille. Viime vaiheessa keskusteluihin nousivat erityisesti tuuli- ja aurinkovoima-asiat. Ohjausryhmän keskustelun ja palautteen perusteella maakunnallisesti merkittävien aurinkovoima-alueiden kokorajaa on nostettu kaavaehdotukseen 100 hehtaariin ja suunnittelumääräystä on lievennetty yhtenäisille metsä- ja peltoalueille rakentamisen osalta.

Energiainfran osalta suurin muutos on Kontiolahdelta Nurmekseen osoitettava 400 kV pääsähkölínjan yhteystarve, joka kaavaehdotuksessa on osoitettu Pielisen molemmin puolin.

Maisema- ja pohjavesialueisiin ei ole tullut juuri muutoksia kaavaluonnoksen jälkeen, mutta tuulivoima-alueita on rajattu pois pohjavesialueilta. Kaavaluonnokseen sisältyy kolme arvokasta maisema- aluetta Ilomantsista: Hattuvaaran vaarakylä, Ilomantsinjärven vaaramaisema sekä Mekrijärven vaaramaisema. Kaavaluonnokseen sisältyy yksi Ilomantsiin vaikuttava tuulivoimapotentialinen alue, Palovaara.

[Tässä linkki kaava-asiakirjoihin ja taustaselvityksiin](#)

Esittelijä kunnanjohtaja Ahokas Marjut

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää todeta lausuntonaan Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2.vaiheen kaavaehdotuksesta:

1. Kaavaehdotus ottaa hyvin huomioon 2. vaiheen vaihekaavan valmistelulle asetetut tavoitteet huomioiden puhtaan uusiutuvan energian tuotannon yhteensovittamisen ympäristön kanssa ja saattaa maisema- ja pohjavesialueiden kartoituksen ajantasaiseksi.

2. Ilomantsin kunnalla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Toimenpiteitä varten ja tiedoksi

1. kirjaamo@pohjois-karjala.fi